

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Meditationum evangelicarum pars tertia, hoc est:
Tractatio evangeliorum tam dominicalium, quam
festivalium, ad recte se sub variis tentationum generibus
gerendum, disposita**

Creide, Hartmann

Francofurti ad Moenum, 1682

Exegesis

[urn:nbn:de:bsz:31-126133](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-126133)

IN DIE FESTO JOHANNIS EVANGELISTÆ.

Evangelium Joh. 2. l. v. 15. -- 24.

EXORDIUM.

Cum Deus Opt. Max. Mosen vocaret, ut ad Pharaonem se reciperet, & liberationem populi Israelitici sollicitaret, ille tergiversatione utens, dicebat: Obsecro Domine, non sum eloquens ab heri & nudius tertius, & ex quo locutus es ad servum tuum, impeditioris & tardioris linguæ sum. Obsecro Domine, mitte, quem misurus es, Exod. 4. v. 10. 13.

Si prælectam nostram Pericopen inspiciemus, deprehendemus, idem fermè fecisse Petrum. Dicente enim ad eum Domino: Sequere me, intellige, in doctrinâ & passione, obsequitur quidem: attamen continuò quarit, quomodo cum Johanne comparatum sit, utrum ipse prosperiori in mundo fortunâ usus sit.

Hoc exemplum est humana πολυπραγμοσύνης, ubi unus & alter de aliis sollicitus est, sui ipsius verò obliviscitur, cui non immeritò objicias illud Siracidis: Quæ tibi præcepta sunt, illa cogita semper, & in pluribus operibus non eris curiosus, Eccl. 3. v. 22. Quod ipsum & Servator in Petro h. l. reprehendit.

Quod si verò quis sollicitus esse velit, de peccatis suis doleat, quomodo remissionem eorum consequatur, Psal. 38. v. 20. Hæc enim sunt abominatio in oculis Dei: hæc igitur abroganda sunt, si Deum obedienter, ut vult, sequi velimus. Discedat

ab iniquitate omnis; qui nominat nomen Christi, 2. Tim. 2. v. 19.

Nos Institutum nostrum memores contemplabimus

I. *Triplicem Querelam.*

II. *Triplicem Medelam.*

III. *Triplicem Cautelam.*

J. J.

Exegesis.

Sicut secunda arbor ad viam sita, à spratereuntibus, lapidibus & fustibus sæpissimè impetitur, & non modò fructu suo, sed & ramis privatur: Ita & cum Christianis res se habet, qui velut lignum, quod plantatum est secus decursus aquarum, fructum suum dant in tempore suo, Psal. 1. v. 3. & lucem fidei ostendunt coram hominibus, ut videant opera eorum bona, Matth. 5. v. 16. illi multa sustinere coguntur ab impio mundo, & fustibus tribulationum sæpè impetuntur, ut Christus Servator in prælecta Pericope, inter alia & Petro prædixit.

Querela respicit

I. *Crucis Petri asperitatem.* Ita enim Servator: Amen, Amen dico tibi, cum esses junior, cingebas te, & ambulabas, ubi volebas: cum autem senueris, extends manus tuas, & alius te cinget, & ducet, quò tu non vis. Hoc autem dixit, signifi-

significans, quâ morte clarificaturus eſſet Deum. Hæc Petri merces futura erat in mundo hoc immundo. De reliquis Discipulis dicit quoque Servator in genere: Absque ſynagogis facient vos. Sed venit hora, ut omnis, qui interficit vos, arbitretur, cultum ſe præſtare Deo, Joh. 16. v. 2. 1. Cor. 4. v. 9.

Quamvis autem non omnes Martyrio coronemur, ut Petrus, attamen nemo noſtrum ſine afflictione erit. Quia acceptus eras Deo, ait Raphael, necelle fuit, ut tentatio probaret te, Tob. 12. v. 13.

Hoc quidem carni & ſanguini grave videtur, malle enim ſuperveſtiri, quàm exſpoliari, 2. Cor. 5. v. 4. verùm non alia ſors manet nos. Omnes qui piè vivere volunt in Chriſto Jeſu, perſecutionem patientur, 2. Tim. 3. v. 12. Et quemadmodum Iſraelitæ, mare rubrum tranſgreſſi, non ſtatim Palæſtinam ingrediebantur, ſed antè in deſerto errare, famem & ſitim experiri, tum & cum variis hoſtibus dimicare cogebantur, qui illis viam intercluſum ibant: Sic & nos, cum mare rubrum baptiſmi permeavimus, non ſtatim in Palæſtinam cœleſtem pervenimus: ſed antè in eremo hujus mundi varia adverſa ſuſtinere, & cum Diabolo, mundo & carne pugnare tenemur, quàm coronam juſtitie fidelibus reſoſitam, conſequamur, 2. Tim. 4. v. 8.

Vita noſtra peregrinatio eſt, Genef. 47. v. 9. ideò ne ægrè feramus, ſi ventis, pluviis, aliisque tempeſtatum injuriis expoſiti ſimus, quam tamen tranquilla ſerenitas rutilus conſequitur, Tob. 3. v. 21.

Vita noſtra militia eſt, Job. 7. v. 1. ubi intus pavores, foris pugna, 2. Cor. 7. v. 5.

ideò non intolens videatur nobis, ſi hoſtibus undiq; eorumque telis petamur, quin potius clypeo patientie ea excipiamus, quo omnibus perfectis ſtemus, Ephel. 6. v. 13.

Qui Chriſti diſcipulus eſſe vult, colorem ejus non erubeſcat, ſed communicans Chriſti paſſionibus gaudeat, ut & in revelatione gloriæ ejus gaudeat exultans, 1. Petr. 4. v. 13.

Cum Ruth in agro Boas ſpicas colligeret, buccellam ſuam in aceto intingere jubebatur, Ruth. 2. v. 10. 14. Sic & qui ſpicas miſericordie divinæ in agro Eccleſiæ legunt, buccellam ſuam in aceto intingant oportet, h. e. ærumnas & afflictiones ſubeant, Pſal. 80. v. 6.

Iſraelitæ agnum Paſchalem cum lactucis agreſtibus comedere tenebantur, Ex. 12. v. 8. Quid hoc aliud ſignificavit, quàm quod Deus ſuis fidelibus crucis onus imponat, quâ exterior homo corrumpitur, interior verò de die in diem renovatur, 2. Cor. 4. v. 16. in alterâ vita non amplius lactucis agreſtibus veſcemur, ſed inebriabimur pinguedine domus ejus, & torrente voluptatis ejus potabimur, Pſalm. 36. v. 9.

Hæc ſors Chriſtianorum in hoc mundo eſt, ubi verè ærumna duplicatur bonis viris, je lieber Rind / je ſchärffere Kuthe. Judicia enim Dei à ſanctuario ejus incipiunt, Ezech. 9. v. 6. 1. Petr. 5. v. 17. Noli itaque obſtupeſcere, tanquam ad rem peregrinam: Sic itur ad aſtra, 2. Timoth. 2. v. 11.

Quod ſi onus tibi gravius videtur, cogita alios, ſciens eandem paſſionem ei, quæ in mundo eſt fraternitati tuæ convenire,

I. Petr. 5. v. 9. Nemo hic immunis est, Calix in manu Domini, vini meri plenus infusus, Psal. 75. v. 9. hic calix tribulationis est, quem Dominus singulis propinat, & tamen neminem tentari patitur, supra id quod potest, I. Cor. 10. v. 13.

II. *Petri curiositatem.* Cum Petrus Johannem sequi videret, dicebat: Domine, hic autem quid?

Adhuc hodiè curiositas valdè familiaris est inter homines: qui providentiam Dei sæpè accusant, ut æquo animo non suscipiant, à quo alios immunes esse conspiciunt.

Si cui mors imminet, mallet hoc decretum ab Altissimo immutari, respiciensque alios, ait: Quid autem hic? Cur hunc Deus vitæ diuturnitate beat? Defecerunt sicut fumus, dies mei: & ossa mea sicut titio exusta sunt, Psal. 102. v. 4. 5.

Verùm non ita. Dic potius cum Davide: Quare tristis es anima mea? Psalm. 42. v. 12.

Si crucis moles cui subeunda, mallet omnes homines eadem premi: hinc iterum querit: Quid autem hic? Hinc querelæ: Dominus dereliquit me; Dominus oblitus est mei, Esa. 49. v. 14.

Sed non ita. Caritas Christiana ita comparata sit, ut & tuo damno alios adjuves, si possibile foret, ut Moses Exod. 32. v. 31. 32. & Paulus, Rom. 9. v. 3. optarunt. Cogita quid Johannes dicat? I. Ep. 3. v. 16. Quin & afflictio non tam iræ, quàm gratiæ divinæ indicium est, Prov. 3. v. 11. Jac. 1. v. 12.

Quodsi homo in Christianismo suo temperanter, justè & piè vivere jubetur, de alio sollicitus ait: Quid autem hic?

Nonne ille in peccatis præfractè pergît, & tamen in numero Christianorum censetur?

Verum quid hoc ad te? Tu potius Dei mandatum, non aliorum exempla respice: veniet tempus, ubi quilibet pro seipso rationem reddet Deo.

Quodsi homo in functione sua opera vocationis sedulo peragere debet: facile πολυπραγμοσύνης vitium incurrit. Ubi Clerici non raro rebus secularibus, & Politici Ecclesiasticis se immiscent. Ut exempla Core, Dathan, Abiron, Num. 16. v. 1. 31. Saulis, I. Sam. 13. v. 9. 14. Regis Ulsæ, 2. Chron. 26. v. 16. 19. Ulsæ, 2. Sam. 6. v. 6. 7. idèo punitorum à Deo, testantur.

Fugiamus igitur tetrum hoc vitium. Unumquemque sicut vocavit Dominus, ita ambulet, I. Cor. 7. v. 17. Rom. 12. v. 7. 8. I. Thess. 4. v. 11. Sir. 10. v. 30.

III. *Opinionis discipulorum celeritatem,* de qua Evangelista: Exiit ergò sermo iste inter fratres, quia discipulus ille non moritur. Ubi Christus curiositatem Petri reprehenderat, verba ejus non dextrè intelliguntur, idèo colligunt inter se dicentes: Discipulus ille non moritur. Et hæc opinio divulgatur inter fratres, h. e. non solum inter Apostolos, sed & inter alios, qui fidem Christianam susceperant, qui fratres dicebantur, Act. 12. v. 1. 26. ratione unitatis fidei, & fraternæ caritatis.

Hic videmus unde sit, quod nonnunquam vanus rumor & falsa opinio de hoc vel illo divulgatur? nempè, inde, si alterius verba non rectè intelligas, aut sinistrè interpreteris.

Apo-

Apostoli quidem quod faciunt, non mala intentione, sed ex imbecillitate faciunt: Hodie verò inveniuntur, qui studiose aliorum verba depravant, & undique calumniose divulgant. Hinc sæpè vanus rumor exit inter fratres, si ve illos qui eandem fidem nobiscum profitentur. Hi nigri sunt, adeoque studiose cavendi. Ne contrà faciem stes contumeliosi, ne sedeat quasi insidiator ori tuo, Sir. 8. v. 14. Confer c. 27. v. 26.

Idipsum expertus est David, 2. Sam. 10. v. 2. Stephanus, Act. 6. v. 13. Servator ipse, Joh. 2. v. 19.

Nos vitium hoc cane & angue pejus fugiamus, memores admonitionis Siracidis: Corripe amicum, ne fortè non fecerit & c. Sir. 19. v. 13. 16.

2. Videmus, unde in Ecclesiam terrores irrepserint: nempe ex pravo Scripturæ intellectu, & incertis conclusionibus. Christus hîc ad Petrum ait: Si eum volo manere; hæc verba sinistrè intelligentes inferunt, nunquam eum moriturum. Hoc olim factum & hodiè tenus fieri amat.

Christus dicebat Joh. 6. v. 35. Ego sum panis vitæ, qui venit ad me, non esuriet. Ubi ille loquitur de spiritali manducatione, quæ ore fidei fit. Ideò paulò pòst addit: Caro non prodest quicquam. Verba, quæ ego locutus sum vobis, Spiritus & vita sunt, v. 63. E sinistro horum verborum sensu deindè sermo exiit inter Judæos, Dominum daturum carnem suam, ut velut alii cibi dentibus commineretur, ex v. 53.

Dicente ad discipulos: Sedebitis super sedes duodecim, judicantes duodecim

tribus Israel, Matth. 19. v. 28. quod quidem die ultimo futurum Servator innuit, cum sederit in sede Majestatis suæ: Illi hæc verba perperam capiunt, unde sermo inter illos exiit, Dominum Regnum terrenum inchoaturum in tertis, ubi de proedriâ illi litigant, Luc. 22. v. 24.

Nos genuino verborum sensui inhærentes, probè caveamus, ne ab illo seducamur: rectum verò sensum facilè attingemus, si devotis precibus verbum sedulò meditemur, audiamus & legamus, Sir. 32. v. 19. 20.

De Secundo.

Sequitur *Medela*, quæ fluit
1. Ex Dei crucem dirigentis potestate. Non enim capillus de capite nostro sine voluntate ejus decidere potest, Matth. 10. v. 29. In manibus ejus tempora nostra sunt, Psal. 31. v. 16. Ringat licet Diabolus & mundus.

Apostolo Petro hîc Servator prædicit, quod usque in senectam Apostolatu fungi, tùm verò demùm Martyrii coronam reportare debeat: hoc immutari nequit. Et licet Herodes ipsi in principio insidias struxerit, tamen id frustra tentavit, quia Dominus Angelo suo missò liberavit eum è carcere, Actor. 12. v. 7. ubi verò tempus definitum consecutum fuerat, anno ætatis 78. Apostolatus 37. crucifixus est.

Idipsum plura exempla testantur. Quoties Israelitæ Mosen lapidandum præsumserunt? frustra tamen, donec vitæ termino consecuto, eum Deus montem